

rent els anys, veiem l'evolució d'aquest marí vilassanès, fins arribar a comandar les següents naus: Corbeta "PELEGRINA" (1842); bergantí-goleta "ATREVIDA" (1846); bergantí-goleta "PAQUETE TRINIDAD" (1848); corbeta "CATALANA" (1854); fragata "LAURA" (1857); i fragata "LLOBREGAT" (1864).

Totes les dades tretes dels seus diaris quant a porst de destí, càrregues exportades i importades, corresponen fidelment al tràfec d'aquella època durant la qual les rutes comercials catalanes es centraren d'una manera gairebé exclusiva en la navegació d'Amèrica. Dintre d'aquesta ruta hi havia itineraris diversos. Els més importants foren el de Montevideo i Buenos Aires, amb retorn per Cuba (L'Habana, Cienfuegos, Santiago de Cuba), i el d'Amèrica del Nord (Nova Orleans, Charleston, Brunsvic), i menys importants foren el de Mèxic, Valparaíso i el de Manila, a les Illes Filipines.

Les principals matèries d'exportació catalanes eren: el vi del Penedès i del Camp de Tarragona cap a Puerto Rico, Cuba, Montevideo i Buenos Aires; l'obra de terrissa (rajoles i teules) cap a les Antilles i Mèxic, i la sal de Sant Pere de Pinatar, Torrevella i Eivissa cap a Montevideo.

Entre les importacions més corrents cal esmentar el "tasajo" (carn de bou salada i seca) que carregaven a Montevideo i portaven a les Antilles. De vegades, abans de tornar a casa, feien més viatges en aquesta "ruta del tasajo", de Montevideo a les Antilles i viceversa, però aquest producte alimentari poques vegades arribava fins ací. Els productes que portaven a casa eren normalment les fustes d'Amèrica (que descarregaven a Alacant, València i Barcelona), la caoba i el pal "campache", doga (per als boters) i cotó de Nova Orleans, sucre de Cuba i petroli de Baltimore (que era transportat en botes i usat sobretot per a la il·luminació amb el clàssic quinqués).

El comerç marítim ha evolucionat moltíssim; s'ha estès i s'ha especialitzat, de manera que avui es navega sota una estructura econòmica i tècnica molt més capitalista i avançada que aquella que conegué la nostra marina mercant en èpoques passades.

A Vilassar ja no hi ha drassanes ni escola nàutica, però encara resta aquella afició a la mar en tots els seus aspectes, i això és molt important. I ja, per concloure aquest escrit, recordarem unes frases del nostre estimat Lluís Guardiola i Prim, que, a manera d'escolí, deia que la nostra marina velera fou el bastió amb el qual es mantingué la voluntat indestructible del nostre caràcter i de la nostra capacitat de treball. Totes les altres activitats pogueren estendre's gràcies als nous mercats que els velers catalans posaren a l'abast de les noves produccions agrícoles o industrials. Fou una tasca de la qual avui en gaudim encara els beneficis.

El monument de la plaça de Palau

per Joaquim Moragas i Botey.

Havia sentit dir al meu pare, que el monument de la Plaça de Palau de Barcelona havia sigut portat d'Itàlia per un avi nostre, i que en premi pel compte amb que fou portat, li regalaren una placa de marbre blanc per posar-la al nínxol del cementiri.

No fa gaire, parlant-ne amb uns familiars, em digueren que també ells tenien la mateixa versió referent a un seu avi, i un d'ells de qui els nostres avis eren germans, em digué que precisament la seva mare estava enterrada en aquest nínxol. L'altre que tenia la mateixa versió era fill d'un cosí del meu pare.

Vaig anar al cementiri de Premià de Mar per veure aquesta placa, al carrer de Sant Llätzer, núm. 35, i vaig poder veure la inscripció que diu: "Propietat de Salvador Cisa y familia, 1855". Es una placa de molt bona qualitat, ja que a pesar d'estar en la filera que toca a terra i que ha sofert bastant amb les pavimentacions del cementiri, es troba en perfecte estat de conservació a pesar dels més de cent anys d'existència, cosa que no passa amb la majoria de les plaques dels altres nínxols.

Per dades de la Gran Enciclopèdia Catalana, sabem que el monument de la Plaça de Palau fou concebut el 1851 com homenatge al "Geni Català" i posteriorment es dedicà al Capità General de Catalunya, Francisco Bernaldo de Quirós el 1856, que féu portar les aigües de Montcada a Barcelona, fet que commemora aquest monument.

El projecte és de Francesc-Daniel Molina i Casamajó, i l'escultor fou Faust Baratta i Rosi (Carrara 1832 - Barcelona 1904), que també té construïts diversos panteons al cementiri del Masnou.

Comprovant les dades que ens dona la G.E.C. i les que teniem nosaltres, semblen lligar. El monument que ens deien portat per un nostre avi des de Carrara, deuria ésser les peces de marbre per fer-lo, ja que fou esculpit a Barcelona, i és molt possible que això justificués l'obsequi d'una placa, possiblement treballada en el taller de l'escultor abans citat.